

Fylkesmennene

Kontaktperson: Mats Petter Sydengen
Vår dato: 21.12.2016
Vår referanse: 16/1
Rundskriv erstatter: 2015-47

Kommentarer til forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk

I dette rundskrivet gir vi utfyllende kommentarer til forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk. Vi orienterer også om saksbehandling av tilskuddssøknader etter forskriften. Dette rundskrivet erstatter rundskriv 2015-47 *Kommentarer til forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk.*

Det er gjort få endringer i rundskrivet i forhold til tidligere. Men vi ber dere legge merke til at det fra 1. januar 2017 blir innført en ny begrensning på hvor mye tilskudd som kan gis dersom veterinærforetaket reiser med leid skyssbåt. Frem til nå har maksimalt tilskudd per fakturert kilometer med skyssbåt vært 100 kroner. Fra og med 1. januar 2017 kan det i tillegg ikke gis mer enn 2 000 kroner i tilskudd til dekning av «andre kostnader» per båttur. Tilskuddsbegrensningen per fakturert kilometer økes fra 100 til 110 kroner.

Vi har også gitt noe mer utfyllende informasjon i omtalen av bestemmelsene om nødvendig ventetid, søknadsfrist, fradrag per omsøkte besøk, avkorting og tilbakekreving og renter, jf. forskriften §§ 4, 5, 6, 9 og 10

§ 1 Formål

I forskriften § 1 heter det:

Formålet med reisetilskuddet er å bidra til å utjevne forskjeller i husdyrproducentenes veterinærkostnader ved kunstig inseminasjon og sykdom på husdyr.

Formålet søkes oppnådd ved at veterinærforetakene reduserer husdyrproduzentenes faktura tilsvarende det veterinærforetakene mottar i tilskudd. Forskriften regulerer imidlertid ikke hva veterinærforetakene kan fakturere husdyrproduzentene.

§ 2 Grunnvilkår

For å kunne motta tilskudd etter forskriften, må visse grunnvilkår være oppfylt. Disse fremgår av forskriften § 2, der det heter:

Reisetilskudd kan gis til foretak registrert i enhetsregisteret som tilbyder av veterinærtjenester.

Tilskudd kan gis ved nødvendig reise i forbindelse med kunstig inseminasjon og/eller sykdom på husdyr.

Reisetilskudd etter denne forskriften gis ikke til reise:

- a) *i henhold til lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) og bestemmelser gitt i medhold av denne lov,*
- b) *i henhold til lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd og bestemmelser gitt i medhold av denne lov.*

Det er kun foretak registrert i enhetsregisteret som tilbyder av veterinærtjenester som er berettiget tilskudd. I enhetsregisteret er disse veterinærforetakene registrert med næringskode 75.000.

Det er kun nødvendige reiser i forbindelse med kunstig inseminasjon og/eller sykdom på husdyr som er tilskuddsberettiget. Veterinærreiser med andre formål enn inseminasjon og/eller sykdomsbehandling er ikke tilskuddsberettiget. Husdyr er i § 3 definert som dyr som berettiger foretak avløsertilskudd. Det er gitt en nærmere beskrivelse av dette under omtalen av § 3.

§ 3 Definisjoner

I forskriften § 3 heter det:

I denne forskriften forstås med

- 1) *husdyr: dyr som berettiger foretak avløsertilskudd*
- 2) *eget fremkomstmiddel: bil, båt, scooter eller motorsykkel som veterinæren disponerer.*
- 3) *Leid skyss: bil, båt, scooter eller motorsykkel som veterinæren ikke fører selv.*
- 4) *Rutegående fremkomstmiddel: båt, tog, buss som går i rute.*

Husdyr er definert som dyr som berettiger foretak avløsertilskudd. Per nå berettiger følgende dyr avløsertilskudd:

1. melkeku
2. ammeku
3. andre storfe
4. sau, lam, geit og kje
5. griser
6. verpehøne og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess

7. hester
8. avlskanin
9. gås, kalkun, kylling og and
10. revetispe
11. minktispe
12. hjort

Det er kun dyr på listen over som kan gi grunnlag for tilskudd etter denne forskriften. I definisjonen ligger det en reservasjon mot at hobbydyr kan gi grunnlag for tilskudd. Dette fordi hobbydyr ikke berettiger foretak avløsertilskudd. For at et dyr skal berettige et foretak avløsertilskudd må dyret disponeres av foretak som driver vanlig jordbruksproduksjon for det aktuelle dyreslaget. Dersom foretaket mottar produksjon- og/eller avløsertilskudd for vedkommende dyreslag, kan det legges til grunn at foretaket driver vanlig jordbruksproduksjon. For mer informasjon om hva som ligger i begrepet vanlig jordbruksproduksjon, se rundskriv 2015-41 *Kommentarer til forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket*. Hvilke foretak som har mottatt produksjons- og avløsertilskudd kommer også frem på Landbruksdirektoratets nettsider. Veterinærer som er usikre på om dyret berettiger avløsertilskudd kan derfor se om rekvirent mottar produksjon- og avløsertilskudd for det aktuelle dyreslaget.

Definisjonene av eget fremkomstmiddel, leid skyss og rutegående transportmiddel definerer hvilke typer fremkomstmiddel man kan benytte for å få tilskudd. Det er altså kun reise med bil, båt, scooter (vanlig scooter og snøscooter) og motorsykkel som berettiger tilskudd ved bruk av eget fremkomstmiddel eller leid skyss. Ved bruk av rutegående transportmiddel er det båt, tog og buss som berettiger tilskudd. Andre fremkomstmidler enn de som er nevnt i definisjonene, berettiger ikke tilskudd.

§ 4 Reisetilskudd

I forskriften heter det:

Reisetilskudd kan gis ved bruk av eget fremkomstmiddel, leid skyss og rutegående fremkomstmiddel.

Ved bruk av eget fremkomstmiddel kan det gis tilskudd for reiste kilometer og utlegg i tilknytning til reisen.

Ved bruk av leid skyss og ved bruk av rutegående fremkomstmiddel kan det gis tilskudd for utlegg i tilknytning til reisen og for den tiden veterinæren er på reise med leid skyss eller rutegående fremkomstmiddel. I reisetiden inngår nødvendig ventetid.

Reiseutgiftene må være nødvendige og utlegg skal dokumenteres i den grad det er mulig. Det gis ikke tilskudd til utlegg til overnatting og forpleining.

Denne bestemmelsen regulerer hvordan reisene godtgjøres. Det er type fremkomstmiddel som avgjør hvordan reisene skal godtgjøres. Ved bruk av eget fremkomstmiddel gis det tilskudd for reiste kilometer og utlegg i tilknytning til reisen. Ved bruk av leid skyss eller rutegående transportmiddel dekkes også utleggene, men til forskjell fra med eget fremkomstmiddel gis det her tilskudd for den tiden veterinæren er på reise. På disse reisene inngår også nødvendig ventetid.

Hva som er nødvendig ventetid vil kunne variere for hvert enkelt tilfelle. I tilfeller der veterinæren reiser fra kontoret sitt til rekvirenten, skal det i utgangspunktet bare gis tilskudd for ventetid som er å betrakte som «normal ventetid». Som hovedregel vil det kun være aktuelt å gi tilskudd for «unormal lang ventetid» i tilfeller der veterinæren må vente

på leid skyss eller rutegående fremkomstmiddel på vei fra rekvirenten til kontoret, eller fra én rekvirent til en annen. Det kan forekomme at «unormal» lang ventetid er å betrakte som nødvendig ventetid i tilfeller der veterinæren er på reise fra kontoret sitt til rekvirent. I tvilstilfeller kan Fylkesmannen be veterinæren om mer informasjon som kan godtgjøre at omsøkt ventetid var nødvendig ventetid.

Alle utlegg skal som hovedregel dokumenteres med kvittering. Dette gjelder for eksempel utgifter til taxi, ferge, tunnel- og bomplasseringer. Hvis Fylkesmannen finner det hensiktsmessig, kan det gis unntak om dokumentasjon av utlegg. Dette vil særlig gjelde tilfeller der veterinærforetaket har bombrikke eller lignende. Ved bruk av leid skyssbåt er det nødvendig å dokumentere både antall kjørte km og total utleggsum. Disse utleggene skal alltid dokumenteres.

§ 5 Beregning av reisetilskudd

I forskriften heter det:

Reisetilskudd beregnes etter de satser som er fastsatt i jordbruksavtalen, begrenset til maksimalt beløp per rekvirentbesøk og/eller per km ved bruk av leid skyssbåt. Som utgangspunkt og endepunkt regnes veterinærens faste kontorsted. Tilskudd til dekning av utlegg fakturert av rekvirent, kan ikke overstige satsen per km for reise med eget fremkomstmiddel.

Så langt reisen ikke er foretatt som ledd i den veterinære vakttjenesten, skal avstanden fra nærmeste veterinærforetak legges til grunn ved beregning av tilskudd.

Beregningen skal ta utgangspunkt i at reisen skal foretas på den hurtigste og rimeligste måten, så langt det er forenlig med utførelsen av oppdraget.

Reisetilskudd beregnes for rekvirentbesøk oppgitt i søknadsskjema. Det skal gjøres fradrag for tilskudd tilsvarende 40 km reise med egen bil per omsøkte rekvirentbesøk.

I første ledd fremkommer det at reisetilskuddet beregnes etter de satser som er fastsatt i jordbruksavtalen. Satsene som blir fastsatt i jordbruksavtalen er sats per km ved bruk av eget fremkomstmiddel, sats per time ved bruk av leid skyss eller rutegående fremkomstmiddel, tilskuddstak per km ved bruk av leid skyssbåt og tilskuddstak for «andre kostnader» per båtture ved bruk av leid skyssbåt. Med «andre kostnader» menes hovedsakelig båtens oppstartskostnad og ventetid. Men denne begrensningen dekker også andre kostnader på skyssbåtforetakets faktura som ikke er å betrakte som kostnad per km.

Størrelse på tilskuddstaket og tidspunkt for iverksettelse vil fremgå av jordbruksavtalen. Satsene for 2017 er som følger:

Fremkomstmiddel/tilskuddstak	Kronesats
Eget fremkomstmiddel	9,70 kr per km
Leid skyss	300 kr per time
Tilskuddstak per km i båt	110 kr
Tilskuddstak andre kostnader, båtreise	2 000 kr

Det kan utbetales tilskudd opp til tilskuddstakene. Det betyr at det kan gis tilskudd til reiser som overstiger tilskuddstakene, men at det maksimalt kan gis 110 kroner i tilskudd per fakturerte km ved bruk av leid båt og maksimalt 2 000 kroner for andre fakturerte kostnader per båtture.

I andre ledd heter det at så langt reisen ikke er foretatt som ledd i den veterinære vaktjenesten, skal avstanden fra nærmeste veterinærforetak legges til grunn ved beregning av tilskudd. Dette betyr at det i utgangspunktet alltid er antall kilometer eller reisetid fra nærmeste veterinær til rekvirent som danner grunnlaget for fylkesmannens beregning av tilskuddet. Dette gjelder også for utlegg. Det vil si at det i utgangspunktet kun er utlegg på reise fra nærmeste veterinær til rekvirent som dekkes av ordningen. Det er ikke et krav om at nærmeste veterinær må benyttes, men det er avstanden fra nærmeste veterinærforetak som skal legges til grunn ved beregning av tilskuddet (med unntak av reiser i vaktjeneste). Fylkesmennene må derfor ha en oversikt over hvor de ulike veterinærkontorene er lokalisert. Det kan gis dispensasjon fra denne regelen jf. § 7. Det er gitt en nærmere beskrivelse av når det bør gis dispensasjon fra denne regelen i omtalen av § 7.

I tredje ledd fremkommer det at beregningen skal ta utgangspunkt i at reisen skal foretas på den hurtigste og rimeligste måten, så langt det er forenlig med utførelsen av oppdraget. I de aller fleste tilfeller vil hurtigste og rimeligste reisemåte være korteste reisevei fra veterinærkontor til rekvirent og mellom rekvirenter. Det betyr at tilskuddet som hovedregel skal beregnes ut fra korteste reisevei mellom veterinærforetak og mellom rekvirenter. Det kan imidlertid tenkes at korteste reisevei ikke er rimeligste reisevei. I slike tilfeller skal som hovedregel tilskuddet beregnes ut fra hva som er rimeligst, så fremt ikke en slik reisevei ville ha vært uforenlig med oppdraget eller vil påføre veterinæren uforholdsmessig lang reisevei. Fylkesmannen avgjør hva som er den hurtigste og rimeligste vei i det enkelte tilfelle.

I fjerde ledd heter det at reisetilskuddet beregnes for rekvirentbesøk oppgitt i søknadsskjema, og at det skal gjøres fradrag for tilskudd tilsvarende 40 km reise med egen bil for hvert omsøkte besøk. Det betyr at det skal gjøres fradrag for 388 kroner for hvert omsøkte rekvirentbesøk.

Besøk som ville gitt mindre enn 388 kroner i tilskudd med egen bil, bør ikke omsøkes. Da vil i tilfelle veterinæren få mindre i tilskudd enn om veterinæren hadde latt være å søke om tilskudd for dette besøket. Dette som følge av fradraget på 388 kroner per omsøkte besøk. Om veterinæren lar være å søke om tilskudd for enkelte besøk på en reise med flere besøk, skal tilskuddet beregnes etter korteste vei fra veterinærkontor til besøket det søkes tilskudd for, eller mellom rekvirentbesøkene det søkes tilskudd for.

Vi vil nedenfor gi noen eksempler på hvordan tilskuddet skal beregnes, og hvordan reisen skal føres i søknadsskjemaet:

Eksempel 1:

Veterinær Mads Madsen skal på et sykebesøk til sauebonde Knut Knudsen. Det er 45 km fra veterinærkontoret til gårdsbruket. Veterinæren bruker egen bil hele veien. Reisen skal beregnes og føres i søknadsskjema på følgende måte:

Nr.	Fra	Til	Tur/ retur	Egen transport (km)	Utlegg (kr)	Leid skyss (min)	Frdrag (kr)
1	Veterinær Mads Madsen	Sauebonde Knut Knudsen	x	90 km	0	0	388 kr
Sum overføres				90 km	0	0	388

Eksempel 2

Veterinær Mads Madsen skal på et sykebesøk til sauebonde Knut Knudsen og et inseminasjonsbesøk til Storfebonde Lars Larsen. Veterinær Mads Madsen reiser først til Knut Knudsen og deretter direkte til storfebonde Lars Larsen. Fra sauebonde Knut Knudsen til storfebonde Lars Larsen er det nødvendig å bruke ferge. Reisen skal beregnes og føres i søknadsskjema på følgende måte:

Nr.	Fra	Til	Tur/ retur	Egen transport (km)	Utlegg (kr)	Leid skyss (min)	Fradrag (kr)
1	Veterinær Mads Madsen	Sauebonde Knut Knudsen		45 km	0	0	388 kr
1	Sauebonde Knut Knudsen	Storfebonde Lars Larsen		30 km	70 kr	30 min	388 kr
1	Storfebonde Lars Larsen	Veterinær Mads Madsen		75 km	70 kr	30 min	0
Sum overføres				90 km	140 kr	60 min	776 kr

Eksempel 3:

Veterinær Mads Larsen skal på to sykebesøk på formiddagen. Et til sauebonde Knut Knudsen og så direkte på et besøk til storfebonde Lars Larsen. Senere på kvelden skal veterinær Mads Madsen være en del av den kommunale vaktordningen, og blir kalt ut på et hasteoppdrag til storfebonde Lars Larsen. Reisen skal beregnes og føres i søknadsskjema på følgende måte:

Nr.	Fra	Til	Tur/ retur	Egen transport (km)	Utlegg (kr)	Leid skyss (min)	Fradrag (kr)
1	Veterinær Mads Madsen	Sauebonde Knut Knudsen		45 km	0	0	388 kr
1	Sauebonde Knut Knudsen	Storfebonde Lars Larsen		30 km	70 kr	30 min	388 kr
1	Storfebonde Lars Larsen	Veterinær Mads Madsen		75 km	70 kr	30 min	0 kr
2	Veterinær Mads Madsen	Storfebonde Lars Larsen	x	150 km	140 kr	60 min	388 kr
Sum overføres				300 km	280 kr	120 min	1164 kr

§ 6 Søknad og utbetaling

I forskriften heter det:

Ved søknad om reisetilskudd skal det benyttes søknadsskjema og bilagskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Søknadsfristen er 30 dager etter utløpet av hvert kvartal.

Landbruksdirektoratet forestår utbetalingen. Beløp mindre enn kr 500,- pr. kvartal blir ikke utbetalt.

Ved søknad om reisetilskudd skal det benyttes søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet. Se egen søknadsskjemaveileder for mer informasjon om hvordan søknadsskjemaet skal fylles ut.

Søknadsfristen er 30 dager etter utløpet av hvert kvartal. Fylkesmannen skal i utgangspunktet og som hovedregel, avvise søknader som er sendt inn etter denne fristen. Forskriften åpner imidlertid i § 7 andre ledd for at fylkesmannen kan dispensere fra denne regelen i særlige tilfeller. Det er redegjort for hva som er å betrakte som særlige tilfeller i omtalen av § 7 nedenfor. En søknad som sendes inn etter søknadsfristen skal altså avvises og ikke realitetsbehandles, dersom det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon fra søknadsfristen.

Det er ingenting i veien for at Fylkesmannen behandler søknader som sendes inn før søknadsfristens utløp. Fylkesmannen avgjør selv om det er hensiktsmessig å behandle søknader oftere enn hvert kvartal.

Det blir ikke utbetalt mindre beløp enn 500 kroner per kvartal. Det er ikke anledning til å spare opp beløp over flere kvartal for å komme over minstebeløpet. Om Fylkesmannen velger å behandle søknader oftere enn hvert kvartal, må hver enkelt utbetaling i det aktuelle kvartalet overstige 500 kroner.

§ 7 Vedtak, dispensasjon og klage

I forskriften heter det:

Vedtak etter denne forskriften fattes av Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan dispensere fra reglene i § 5 andre ledd, og i særlige tilfeller fra § 6 andre ledd.

Vedtak fattet av Fylkesmannen kan påklages til Landbruksdirektoratet.

I § 5 andre ledd heter det at så langt reisen ikke er foretatt som ledd i den veterinære vaktjenesten, skal avstanden fra nærmeste veterinærforetak legges til grunn ved beregning av tilskudd. Fylkesmannen kan dispensere fra denne regelen. Det er ikke krav om særlig tilfelle for å gi dispensasjon, men fylkesmannen må foreta en konkret vurdering i det enkelte tilfelle. Begrunnelsen for at regelen er slik utformet er at fylkesmannen dersom søker ikke godtgjør noe annet, skal legge til grunn at nærmeste veterinær kunne påtatt seg oppdraget og at man bare får reisetilskudd fra dennes kontorsted. Som hovedregel skal det ikke gis dispensasjon hvis det er rekvisit som «er skyld» i at en annen veterinær enn den nærmeste veterinæren blir tilkalt. Dette gjelder f.eks. hvis rekvisit ønsker å benytte seg av annen veterinær enn den nærmeste veterinæren. Dersom rekvisit ikke har skyld i at en annen veterinær enn den nærmeste veterinæren må benyttes, kan det imidlertid vurderes å gi dispensasjon fra denne regelen.

I § 6 andre ledd heter det at søknadsfristen er 30 dager etter utløpet av hvert kvartal. Søknader sendt inn etter denne fristen skal avvises, så fremt det ikke foreligger særlige grunner til å gi dispensasjon fra denne regelen. Det er søkers eget ansvar å sørge for at søknaden blir levert i rett tid. Dokumentasjon kan imidlertid ettersendes etter søknadsfristen så lenge søknaden er sendt inn til rett tid.

Ved behandling av en dispensasjonssøknad skal det foretas en konkret og skjønnsmessig helhetsvurdering av om det foreligger et særlig tilfelle som tilsier at dispensasjon skal innvilges. Ordlyden tilsier at det er en høy terskel for å gi dispensasjon, og det er ment som en sikkerhetsventil i de tilfellene en står ovenfor svært urimelige resultater. Det skal i utgangspunktet ikke gis dispensasjon fra søknadsfristen dersom søker ikke har gjort tilstrekkelig selv for å sikre at søknaden ble levert i tide. Det bør for eksempel ikke gis

dispensasjon dersom søker har forlagt eller glemt søknaden, reist på ferie eller av andre egenforskyldte grunner ikke har hatt mulighet til å søke innen fristen. Det kan imidlertid vurderes å gi dispensasjon dersom søker ikke er i stand til å ivareta sine interesser på grunn av ulykker, alvorlig sykdom, sykehusopphold og andre lignende hendelser utenfor søkerens kontroll i perioden rundt søknadsfristen.

Fylkesmannen skal etterspørre dokumentasjon hvor dette ikke er sendt med og vil kunne få innvirkning på vedtaket, slik at utredningsplikten i forvaltningsloven etterleves. Fylkesmannen kan sette en individuell frist for ettersending av slik dokumentasjon, slik at fylkesmannen har et beslutningsgrunnlag for vedtak.

§ 8 Opplysningsplikt og kontroll

I forskriften heter det:

Veterinærforetak som søker om tilskudd, plikter å gi de opplysninger og levere de dokumenter som er nødvendige for at fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet skal kunne forvalte ordningen og kontrollere tidligere søknadsomganger.

Etter første ledd plikter alle søkere av tilskudd å gi de opplysninger som fylkesmannen og Landbruksdirektoratet finner nødvendig i forbindelse med forvaltning av ordningen. I nødvendighetskriteriet ligger det at opplysningsplikten ikke er ubegrenset og at bare relevante opplysninger kan kreves. Typisk vil dette dreie seg om grunnlagsmateriale for å kunne fatte vedtak om tilskudd, samt dokumentasjon som muliggjør en effektiv kontroll av om tilskuddsutbetalingen er i overenstemmelse med forskriften.

§ 9 Avkorting

I forskriften heter det:

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av reisetilskudd, skal det vurderes om hele eller deler av tilskuddet skal avkortes.

Bestemmelsen regulerer avkorting av tilskudd ved feilopplysninger. Risikoen for avkorting skal skjerpe søkerens aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknad. Avkortning innebærer at man foretar en reduksjon i tilskuddet foretaket i utgangspunktet hadde rett på. En retting av søknaden i samsvar med de faktiske forhold er ikke en avkortning. En eventuell avkorting kommer i tillegg til oppretting av de uriktige opplysningene i søknaden.

Dersom Fylkesmannen finner at det er gitt feil opplysninger i søknad, skal Fylkesmannen alltid gjøre en vurdering av avkorting. Dette innebærer at Fylkesmannen først må vurdere om feilopplysningene kunne ha medført en urettmessig utbetaling av tilskudd. Dersom så er tilfelle, må det gjøres en vurdering av om feilopplysningene er gitt aktsomt, uaktsomt eller forsettlig. Er det sannsynliggjort at søker var i aktsom god tro om de innleverte opplysninger, vil det ikke være aktuelt med en avkorting.

Det fremgår av § 9 at dersom Fylkesmannen finner at feilopplysningene er gitt uaktsomt eller forsettlig, skal Fylkesmannen alltid vurdere avkorting.

Det må foretas en konkret skjønnsmessig helhetsvurdering i hvert enkelt tilfelle, og en eventuell avkorting må tilpasses skyldgraden. Maksimal reaksjon vil være å avkorte hele tilskuddet. Det er ingen faste satser for hvor stort et eventuelt avkortingsbeløp skal være. Følgende retningslinje kan brukes som et utgangspunkt for beregning av avkortingsbeløpet:

- Der en feilopplysning er gitt **simpel uaktsomt**, dvs. at søker burde ha forstått at opplysningen han ga kunne føre til at han fikk urettmessig utbetaling, kan det legges til grunn en standardisert avkortningsnorm. I det faktisk berettigede tilskudd kan det trekkes det fra et beløp tilsvarende den merutbetaling feilopplysningen i søknaden ville medført.
- Der en feilopplysning er gitt **grovt uaktsomt** eller **forsettlig** ligger avkortningsnormen fra 60 – 100 %. At en feilopplysning er inngitt **grovt uaktsomt** innebærer at søker har opptrådt særlig klanderverdig og *måtte* vite at opplysningen var feil. At en feilopplysning er inngitt **forsettlig** innebærer at søker med viten og vilje har oppgitt feil opplysning for å oppnå en større tilskuddsutbetaling.

Dersom søker har oppført reell reiserute, men dette viser seg å ikke være hurtigste og rimeligste reisemåte, skal det som hovedregel ikke foretas en avkorting. I de fleste tilfeller vil søker ha vært i aktsom god tro om de innleverte søknadsopplysningene.

§ 10 Tilbakekreving og renter

I forskriften § 10 første ledd heter det:

Dersom foretaket som følge av manglende oppfyllelse av vilkår i denne forskriften eller av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget, kan dette kreves tilbakebetalt fra mottakeren eller motregnes i senere tilskuddsutbetalinger. Tilsvarende gjelder for differansen mellom utbetalt beløp og redusert tilskudd som følge av vedtak om avkorting etter § 9.

Bestemmelsen regulerer tilbakebetaling der utbetaling har skjedd i strid med vilkårene. Hovedregelen vil være at tilbakebetaling skal kreves dersom feilutbetaling har skjedd, men regelen er en «kan»-bestemmelse» hvor det må vurderes om krav om tilbakebetaling skal fremmes og hvor mye som skal kreves tilbake. Hvorvidt tilbakebetaling skal kreves i det enkelte tilfellet, vil avhenge av en helhetsvurdering av konkrete omstendigheter og hensynet til rimelighet. Momentene i læren om *conditio indebiti* vil være til hjelp i vurderingen. Dette innebærer at det kan tas hensyn til grad av skyld hos mottaker, feilens art, beløpets størrelse og hvor lang tid som har gått siden feilutbetalingen skjedde. Aktsom god tro om feilutbetaling av tilskudd vil sjelden foreligge siden foretaket plikter å sette seg inn i regelverket for tilskudd det søker om. Aktsomhetskravet til veterinærer som mottar tilskudd etter denne forskriften er strengt i og med at de som selvstendig næringsdrivende regnes som profesjonell part.

Dersom fylkesmannen kommer til at det ikke skal kreves tilbakebetaling må begrunnelsen for dette noteres i saken. Vedtak om å kreve tilbakebetaling skal forhåndsvarsles i tråd med reglene i forvaltningsloven § 16 og begrunnes slik at mottakeren har et godt grunnlag for å vurdere om han vil klage på vedtaket eller ikke.

I forskriften § 10 andre ledd heter det:

Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Ved forsinket betaling etter påkrav påløper renter tilsvarende enhver tid gjeldende rentesats fastsatt med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven).

Bakgrunnen for denne regelen er at man ønsker å gjøre det lite attraktivt å ta sjansen på å beholde et uberettiget beløp inntil det eventuelt blir krevd tilbake. Regelen søker også å forhindre at feilutbetalinger skjer, fordi risikoen for å bli ilagt renter skal skjerpe søkerens aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknad om tilskudd.

Grov uaktsomhet foreligger dersom foretaket har opptrådt særdeles klanderverdig og sterkt kan bebreides for at feilutbetaling skjedde. Forsett foreligger der foretaket har forårsaket den feilaktige utbetalingen med hensikt.

Saksbehandlingsrutiner

Landbruksdirektoratet vil nedenfor gi nærmere retningslinjer for Fylkesmannens saksbehandling.

a. Merverdiavgift

Registrerte næringsdrivende kan fradragføre inngående merverdiavgift i sitt oppgjør med avgiftsmyndighetene. Det betyr at veterinærforetakene kan fradragføre merverdiavgiften på eventuelle utlegg de har på sine syke- og inseminasjonsbesøk. Tilskudd til veterinære reiser skal ikke gis til å dekke merverdiavgift på kjøp av tjenester som veterinærforetakene senere kan fradragføre.

b. Søknadsbehandlingsrutiner

Landbruksdirektoratet ønsker en risikobasert tilnærming til etterprøving av søknadsopplysninger. Fylkesmannen bør i sin saksbehandling av søknader etterprøve at summene i søknadsskjema felt 18 er korrekt summert for hver søknad ved hver søknadsomgang. Også at det er brukt riktige satser og gjort fradrag for omsøkte besøk bør etterprøves for alle søknader i hver søknadsomgang. Fylkesmannen bør i tillegg forsikre seg om tilskuddsbeløp per km og «andre kostnader» ved bruk av leid skyssbåt ikke overstiger tilskuddsbegrensningene fastsatt i jordbruksavtalen.

Om lag 5 prosent av søknadene i hver søknadsomgang bør etterprøves grundigere. Utplukket av søknader bør skje på bakgrunn av en risikovurdering. I fylker der det ikke utpeker seg noen særlige risikoobjekter, har Landbruksdirektoratet forståelse for at utplukket bli mer tilfeldig. Det viktigste er da at et antall søknader blir plukket ut og etterprøvd i forkant av vedtaket.

Følgende momenter kan være aktuelle for å avgjøre hvilke søknader som bør etterprøves grundigere (listen er ikke uttømmende):

- Store søknadsbeløp
- Store avstander
- Forhistorie med feil i søknadsdata
- Utstrakt bruk av skyssbåt

Hvilke etterprøvingstiltak Fylkesmannen velger å benytte seg av, bør også gjøres på bakgrunn av en risikovurdering. Ved en etterprøving av søknadsopplysninger kan følgende etterprøvingstiltak være aktuelle.

- Etterprøving av at reisen faktisk er gjennomført. Et typisk etterprøvingstiltak vil kunne være å kontakte rekvirent for å etterprøve om vedkommende veterinær var på syke- og/eller inseminasjonsbesøk på det tidspunktet veterinæren har søkt om tilskudd for.
- Etterprøving av hvorvidt den omsøkte reisen var i forbindelse med kunstig inseminasjon og/eller sykdom på husdyr. Husdyr er i denne sammenheng dyr som berettiger foretak avløsertilskudd. Mer informasjon om dette finnes i omtalen av § 3. Typiske etterprøvingstiltak vil kunne være å undersøke om rekvirentens foretak mottar avløsertilskudd, og å kontakte rekvirenten for å etterprøve om det faktisk var et syke- og inseminasjonsbesøk som ble gjennomført.
- Etterprøve om reiseavstandene oppført på søknadsskjemaet er korrekte. Dette kan gjøres ved å bruke karttjenester på internett.
- Etterprøve om reisen ble foretatt på den hurtigste og rimeligste måten, så langt det er forenlig med utførelsen av oppdraget. Mer informasjon om hva som menes med dette finnes under omtalen av § 5.
- Etterprøve at reisen er beregnet fra nærmeste veterinærforetak. For å kunne foreta en slik kontroll må Fylkesmannen ha oversikt over de ulike produksjonsdyrveterinærenes faste kontorsted. Vi minner om at Fylkesmannen har mulighet til å dispensere fra denne regelen. Se nærmere omtale under omtalen av § 7.

c. Vedtaksbrev

Fylkesmannen må påse at det blir sendt ut et vedtaksbrev til samtlige veterinærforetak som søker om tilskudd.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hilde Haug Simonhjell
seksjonssjef

Mats Petter Sydengen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Kopi til:
Landbruks- og matdepartementet Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

